

Göteborgs kommun

info@educ.goteborg.se

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Burgården Utbildningscentrum 1
i Göteborgs kommun

Tillsyn i Burgården Utbildningscentrum 1

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Göteborgs kommun under hösten 2015. Burgården Utbildningscentrum 1 besöktes av Skolinspektionen mellan den 10-26 november 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Skolverkets statistik visar att 75 procent av eleverna på hantverksprogrammet vid skolenheten, som avslutade utbildningen med avgångsbetyg våren 2015, fick gymnasieexamen. Detta var lägre än genomsnittet i riket (86 procent) och lägre jämfört med föregående läsår då motsvarande siffra var 84 procent. Statistiken visar vidare att läsåret 2014/15 var den genomsnittliga betygspoängen hos elever som avslutade sin utbildning på hantverksprogrammet 13,2, vilket var något lägre än genomsnittet i riket (13,6). Jämfört med läsåret 2013/14 har kunskapsresultaten ökat något avseende genomsnittlig betygspoäng (då låg det på 13,0).

Under vårterminen 2015 genomfördes vid Burgårdens Utbildningscentrum 1 nationella kursprov i Engelska 5, Matematik 1A och Svenska 1. Av statistiken framgår att det råder stor avvikelse mellan det nationella kursprovets resultat i Matematik 1A jämfört med kursbetyget. 62 procent av eleverna fick ett högre kursbetyg jämfört med provbetyget. Motsvarande siffra för riket visar att 29 procent av eleverna fick ett högre kursbetyg jämfört med provbetyget i Matematik 1A.

När det gäller introduktionsprogrammen programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion finns det ingen samlad nationell statistik över kunskapsresultaten. Inte heller skolan har redovisat någon sammanställning över elevernas resultat.

Trygghet och studiero

På grund av för få svar saknas det resultat från Skolinspektionens enkät med elever i årskurs 2 som genomfördes under våren 2015. Burgårdens Utbildningscentrum genomför trivselenkäter varje år med elever i årskurs 1 och årskurs 2. Dessa enkäter sammanställs inte per skolenhet så det går inte att utläsa något resultat kring trygghet och studiero som enbart rör elever inom Burgårdens Utbildningscentrum 1. Vid tiden för tillsynsbesöket finns ingen

Beslut

2015-12-21
3 (31)

Dnr 43 - 2015:4648

aktuell plan mot kränkande behandling och enkäter som genomfördes med elever under förra läsåret har inte sammanställts och analyserats.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande vid vite	2016-04-14
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-04-14
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande vid vite	2016-04-14
Ytterligare brister	Föreläggande	2016-04-14

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar på allvarliga och omfattande brister i skolans arbete med trygghet och studiero samt det målinriktade arbetet med att förhindra kränkande behandling av elever.

Elever och lärare berättar om en närmast kaotisk skolmiljö, som pågått under flera år och som präglas av allvarliga händelser som bränder, översvämmade toaletter, bråk, stölder, sexuella trakasserier och kränkande tilltalsord. Många elever är rädda för att gå till skolan och undviker vissa områden som upplevs som hotfulla. Några elever uppger att de aldrig vågar gå ensamma i B-huset

och att de, för att undvika att höra vad andra elever säger efter dem, alltid går med hörlurar på sig. För hela skolan är det ett problem att det är lätt för obehöriga att ta sig in i lokalerna och det skapar oro enligt eleverna. Trots detta finns det inga kartläggningar, på skolenhetsnivå, av vad som orsakar dessa upplevelser av otrygghet. Vidare visar utredningen att det på skolenheten saknas ett målinriktat arbete för att förhindra kränkande behandling av elever. Utöver att anställa fler skolvårdar ges få exempel på ett målinriktat arbete som utgår från skolenhetens behov. Hur situationen i B-huset ska förbättras framgår inte, lösningen är istället att eleverna inte ska gå dit eller att förlägga fler lektioner i A-huset. Elever uppger också att lärare inte alltid griper in när elever utsätts för kränkande behandling.

Vidare framgår av tillsynen att det även brister i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete. Det dokumenterade systematiska kvalitetsarbete som finns utgår från kunskapsresultat och resultat från arbete med trygghet och studiero från samtliga fem skolenheter inom Burgårdens Utbildningscentrum, och inte från resultat som enbart rör skolenheten. Detta medför att rektorn inte heller, utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen av kunskapsresultat och arbetet med trygghet och studiero, beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar de beslutade åtgärderna. Inte heller planerar eller genomför rektorn utvecklingsåtgärder utifrån vad som framkommer vid en analys. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att likadan brist gällande det systematiska kvalitetsarbetet som identifierades vid tillsynen våren 2011 nu på nytt har kunnat konstateras i verksamheten.

Det framgår även av tillsynen att studiehandledning på modersmålet inte erbjuds alla elever som kan vara i behov av detta. Tillgång till studiehandledning bedöms i beslutet för huvudmannens ansvarstagande för skolformen gymnasieskola.

Övriga brister som framkommit i tillsynen rör att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande, att det är oklart för elever och handledare på det arbetsplatsförlagda lärandet vilka kurser, eller delar av kurser, som är förlagda till arbetsplatsen samt att vårdnadshavare inte informeras samma dag om elever har ogiltig frånvaro.

Av skäl som utvecklas nedan har Skolinspektionen förenat några av föreläggandena i detta beslut med vite. Skolinspektionen kan konstatera att Göteborgs kommun måste vidta kraftfulla åtgärder för att alla elever ska få en utbildning enligt kraven i skollagen och andra författningar.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att vid vite av 700 000 kr senast den 14 april 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.
- Rektorn ska se till att det vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

*Motivering till bedömning av brist**Trygghet och studiero***Rättslig reglering**

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen har vid tillsynsbesöket intervjuat elever från de olika årskurserna inom hantverksprogrammet liksom elever inom introduktionsprogrammen programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion. Intervjuerna har genomförts både i grupp och enskilt. Av intervjuerna med eleverna framgår att flera av eleverna inte känner sig trygga på skolan. Framförallt är det B-huset som eleverna upplever som otryggt och eleverna säger att de blivit uppmanade att helst inte vistas där. Enligt eleverna är det vanligt att de blir sexuellt trakasserade och att andra elever skriker efter dem när de går genom B-huset. Några elever uppger att de aldrig går i B-huset utan att en av dem har med sig en pepparspray, att de inte vågar gå ensamma i B-huset och att de, för att undvika att höra vad andra elever säger efter dem, alltid går med hörlurar på sig. Eleverna uppger också att det är vanligt med stölder i både A- och B-huset, vilket har lett till att de inte vågar lägga värdesaker i sina skåp. För hela skolan är det ett problem att det är lätt för obehöriga att ta sig in i lokalerna och det skapar oro enligt eleverna. Andra saker som eleverna tar upp är att det uppstår bråk mellan elever, att det sker bränder, att toaletter svämjar över och att elever röker vid in- och utgångar. Enligt eleverna händer det mycket saker på skolan och de uppger att de inte alltid får information om vad som händer vilket ökar ryktesspridning och oro.

Skolinspektionen har vid tillsynsbesöket intervjuat två lärargrupper. Av intervjuerna med lärarna framgår att de delar elevernas bild av att det är otryggt i B-huset, men att det även på grund av stölder i A-huset skapats otrygghet där. Några lärare uppger att "A-huset är en skola och B-huset en annan". Lärarna uppger att det är "skrämigt" på bottenvåningen i B-huset och att det kastas glåpord mellan elever. Bottenvåningen har enligt lärarna blivit något av en samlingsplats för elever, särskilt uppehållsrummet är enligt dem otryggt. Lärarna uppger att det finns elever som inte vågar gå till B-huset vilket gör att de hellre uteblir från lektioner som är förlagda där än att gå dit. I vissa fall får lärare följa elever till B-huset. Lärarna uppger också att det hänt att deras elever blivit attackerade av andra elever. Enligt lärarna har situationen med den otrygga skolmiljön på skolan försämrats de senaste fyra åren.

Representanter för elevhälsan bekräftar i intervju (vid intervjun deltog skolsköterskor, kuratorer och specialpedagoger) lärares och elevers bild av en otrygg skolmiljö och de nämner samma områden som otrygga som dessa uppgett. Enligt elevhälsan finns det elever som inte vågar gå in på skolan och elever som tar utvägar för att slippa gå igenom platser som upplevs som otrygga eftersom olika gäng samlas där. Elevhälsan uppger att det är ett problem att skolan är stor lokalmässigt, att det finns så många in- och utgångar, att skolan är öppen och att det vistas elever där som inte går på skolan.

Rektorn delar också ovanstående grupperns uppfattning om att tryggheten varierar inom skollokalerna. Rektorn känner till att elever blir utsatta för sexuella trakasserier. Rektorn anger vid kommunikering av Skolinspektionens protokoll att rektorn känner till uppgiften om pepparspray och att hon har pratat med lärarna om det samt pratat med klasser om *"hur skolan jobbar med hur vi är mot varandra"*. Eftersom rektorn inte vet vilken elev det handlar om, när det gäller pepparsprayen, har hon inte vidtagit några ytterligare åtgärder. Enligt rektorn är Burgårdens Utbildningscentrum ingen "vanlig" skola eftersom det finns så mycket extern verksamhet i lokalerna som exempelvis vuxenutbildning och konferenser, liksom frisörsalongen som hör till hantverksprogrammet som besöks av externa kunder. Rektorn uppger vidare att Burgårdens Utbildningscentrum är en skola som förändrats mycket i och med att den numer nästan enbart har yrkesprogram och fler och fler elever inom introduktionsprogrammen. Detta påverkar enligt rektorn helheten på skolan där bemötandet är en stor utmaning för all personal. *"Eleverna har ju inga andra alternativ än skolan och här vill de inte alltid vara och då får man möta det, det är en utmaning"*, säger rektorn.

Angående studieron under lektionerna uppger eleverna att det varierar beroende på vilken lärare de har. Vissa lektioner är det en hög ljudnivå och mycket prat enligt eleverna. Eleverna uppger att lärarna försöker säga till men att det inte alltid hjälper. Lärarna bekräftar i intervju elevernas bild och menar att det blir problem med studieron om de har stora klasser och att det i klasserna finns många elever med stora behov som gör det svårare för dem att hålla studiero. En lärare uppger att hen skickar ut elever som stör, då får dessa elever förvisso inget gjort men det blir lugnare i klassrummet, enligt läraren.

Representanter för elevhälsan uppger i intervju att det är ett stort problem med studieron på hantverksprogrammet. Enligt elevhälsan är det många elever som stör och de uppger att lärarna är olika skickliga på att hålla studiero i klassrummen. Elevhälsan uppger att det inte finns någon plan för hur de ska arbeta med detta, det är för många elever det handlar om, lärarna är för ensamma och får inte det stöd de hade behövt. Brist på grupprum och att det i

sådana fall hade behövts två pedagoger är andra saker som elevhälsan lyfter fram.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns elever som inte är trygga på skolenheten. Framförallt är det B-huset som upplevs som otryggt av eleverna. Elever berättar att de blivit utsatta för sexuella trakasserier och att andra elever skriker efter dem när de rör sig i den delen av skolan. Samtliga som intervjuats bekräftar denna bild. Situationen har lett till att det finns elever som inte vågar gå själva i B-huset eller som väljer att hellre skolka än gå till lektioner som är förlagda där. Utredningen visar att situationen har pågått under flera år och enligt lärare har det förvärrats de senaste åren. Vidare framgår det av utredningen att det i vissa situationer finns brist på studiero. Både elever och lärare uppger att det kan vara hög ljudnivå med mycket prat på lektionerna. Lärarna erbjuds heller inte stöd och ledning av till exempel elevhälsan i arbetet för att skapa studiero.

Målinriktade arbetet för att motverka kränkande behandling

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Vidare anger skollagen att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens utredning

Vid tiden för tillsynsbesöket finns ingen aktuell plan mot kränkande behandling. Den plan som rektorn skickat in till Skolinspektionen inför tillsynen "Likabehandlingsplan 2014-15. Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Burgårdens Utbildningscentrum, August Kobbs

gymnasium" gäller föregående läsår. I planen anges att kartläggning sker genom trivselenkäter till elever i årskurs 1 och 2, enkäterna analyseras och olika åtgärder beskrivs. Både enkäter och åtgärder är generella för hela Burgårdens Utbildningscentrum och August Kobbs gymnasium, det finns inga resultat eller åtgärder redovisade som bygger på en kartläggning av situationen på skolenheten Burgårdens Utbildningscentrum 1. I "likabehandlingsplanen" redovisas resultat och analys från en kartläggning som genomfördes med elever vårterminen 2013. Av den kartläggningen framgår att det finns platser där elever inte känner sig trygga. Det gäller entréerna i A- och B-husen, där också folk som inte går på skolan uppehåller sig, det gäller vägen till matsalen, vissa korridorer och gemensamhetsutrymmen. Även stölder anges som en otrygghetsfaktor. Många elever har även upplevt sig trakasserade av andra elever genom språkbruk och otrevliga blickar, som exempel anges trakasserier för sexuell läggning, religion, kön och etnicitet. Det finns inga enkätresultat redovisade från år 2014. I dokumentet "Augustirapport 2015, skola, Burgårdens Utbildningscentrum" anges under delaktighet och inflytande att *"resultatet av trivselenkäten visar att tryggheten på skolan behöver förbättras"*. Vidare framgår i rapporten att i senaste medarbetarenkäten var det 25 procent av personalen som hade upplevt sig kränkta i någon form. Som åtgärd har en temadag om likabehandling genomförts under hösten 2015 för samtlig personal som arbetar inom Burgårdens Utbildningscentrum.

Elever uppger i intervjuer att lärarna är konfliktradda och att de inte vågar säga till vissa elever som, enligt eleverna, "står över" lärarna. Enligt eleverna har de tagit upp med lärarna när de blir utsatta för kränkande behandling men de upplever att de inte får något svar och att ingenting görs. Detta beror, enligt eleverna, bland annat på att de inte alltid vet vem eleven är som utsätter dem för kränkningar och att det då blir svårt för läraren att göra något. Några elever uppger att de inte vet vad rektorn eller övrig personal gör på skolenheten för att komma tillrätta med situationen. Andra elever ger exempel på åtgärder som att lärare ibland följer dem till lektioner i B-huset, att det finns skolvärdar och vuxna i korridorerna och att det ibland görs kontroller av vilka som befinner sig i skollokalerna genom att de får visa sina matsalskort. Eleverna känner inte till om det finns en plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Av intervjuer med lärare framgår att en åtgärd som vidtagits för att förhindra kränkande behandling i A-huset är att de numer håller klassrummen låsta där: denna åtgärd vidtogs enligt lärarna efter en incident i A-huset. Lärarna uppger även att det på övergripande nivå håller på att ses över möjligheten att låsa skolans olika in- och utgångar. Lärarna har blivit uppmanade att röra sig i korridorerna och att säga till rökare. Av intervjuer med lärare framgår att de

blivit tillsagda att de alltid ska vara två vuxna när de ska säga till elever eftersom det kan röra sig om olika gäng som finns på skolan. Lärarna kan inte svara på om det görs något för att förbättra situationen i B-huset, inte mer än att skolvärdar och rektorer rör sig i lokalerna. Trots skolvärdar uppger lärarna att det blivit sämre de senaste fyra åren och de lyfter fram att ett problem är att många elever skolkar och använder skolan som ett uppehållsrum. Lärarna ger exempel på att de arbetar med värderingsövningar kontinuerligt under klasstiden. De uppger att de gör vad de kan i klassrummet, men att de inte kan påverka vad som sker på "skolnivå". Lärarna har efterfrågat att de trivselenkäter som elever i årskurs 1 och 2 får svara på varje år borde sammanställas per program. Lärarna uppger att de alltid anmäler till rektorn om elever utsätts för kränkande behandling.

Rektorn uppger i intervju att de har varit underbemannade och att de därför inte har hunnit göra en ny plan mot diskriminering och kränkande behandling som gäller för läsåret 2015/16. Enligt rektorn fortsätter de att arbeta med samma åtgärder som är beskrivna i föregående läsårs plan. Av intervju med rektorn framgår att det inte går att utläsa ur trivselenkäterna vad eleverna på Burgårdens Utbildningscentrum 1 har svarat. Rektorn kan inte svara på hur hennes enhet urskiljs i planen och hon uppger att hon, om hon bara läser planen, inte kan veta om hon gör rätt åtgärder när det gäller att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever i hennes skolenhet. Rektorn uppger att detta är ett utvecklingsområde. Enligt rektorn tror hon dock att hon gör rätt saker eftersom hon pratar mycket med lärare, vårdnadshavare och elever och då sätter in riktade åtgärder, även om detta inte är så formaliserat eller dokumenterat.

Som exempel på åtgärder som vidtagits för att förebygga kränkande behandling på skolenheten nämner rektorn att de identifierar otrygga platser, att de försöker arbeta proaktivt genom att röra sig mycket i korridorer och gemensamma utrymmen, att arbeta förebyggande med förhållningssätt i klassrummet, att fler skolvärdar har anställts, att de genomför id-kontroller och att hon försöker förlägga de flesta lektionerna i A-huset. Enligt rektorn finns det elever som inte vill gå till matsalen och då är en åtgärd att lärarna följer med dem dit, *"men det betyder inte att det är acceptabelt"*, uppger rektorn. Andra åtgärder som rektorn vidtagit är att elever som varit delaktiga i bränder under hösten har blivit avstängda från skolan. Vidare framgår av intervjun med rektorn att det nyligen bildats ett trygghetsråd där hon och rektorn för Burgårdens Utbildningscentrum 3 ingår tillsammans med elevskyddsombud, lokal- och säkerhetsansvarige och några lärare. Enligt rektorn kommer den

första frågan som tas upp på trygghetsrådet att handla om att de vill pröva skalskydd och införa "taggar" för elever när de ska äta i matsalen.

Vidare uppger rektorn i en kompletterande intervju att det de senaste tolv månaderna vid skolenheten förekommit fall av kränkande behandling av elever. Dessa har inte anmälts till huvudmannen. Rektorn uppger att hon själv utreder händelserna direkt och att utbildningsförvaltningen tagit fram nya rutiner där gången för anmälan till huvudmannen är tydligare.

Representanter för elevhälsan uppger i intervju att orsaken till att det inte finns en aktuell plan mot diskriminering och kränkande behandling är att den rektor som tidigare ansvarat för planen har slutat. Enligt elevhälsan har inte någon av de andra rektorerna tagit över ansvaret och deras uppfattning är att arbetet med planen nu "hänger i luften" och att arbetet inte förankras hos personal och elever. Gällande den inaktuella planen uppger elevhälsan att de alltid arbetat för att den ska gälla hela Burgårdens Utbildningscentrum och inte uppdelat på respektive skolenhet.

Skolinspektionens bedömning

Som framgått ovan visar Skolinspektionens utredning att det finns elever som inte är trygga på skolenheten. Trots detta finns det inga kartläggningar, på skolenhetsnivå, av vad som orsakar dessa upplevelser av otrygghet. De trivselenkäter som genomförs bryts inte ned på skolenhetsnivå vilket gör att rektorn inte vet om de åtgärder som sätts in för att förebygga kränkande behandling av elever är rätt åtgärder för hennes skolenhet. Det finns inte heller en plan mot diskriminering och kränkande behandling som gäller för aktuellt läsår. Skolinspektionen finner detta anmärkningsvärt, särskilt med tanke på att Burgårdens Utbildningscentrum redan våren 2013 identifierade stora brister gällande tryggheten för eleverna. Det finns ingen aktuell plan och inga resultat från trivselenkäter, vare sig för våren 2014 eller våren 2015, har sammanställts och analyserats.

Vidare visar utredningen att skolenheten behöver utveckla det målinriktade arbetet för att förhindra kränkande behandling av elever. Utöver att anställa fler skolvårdar (dessa arbetar för samtliga skolenheter på Burgårdens Utbildningscentrum) ges få exempel på ett målinriktat arbete som utgår från skolenhetens behov. Hur situationen i B-huset ska förbättras framgår inte, lösningen är istället att eleverna inte ska gå dit eller att förlägga fler lektioner i A-huset. Elever uppger också att lärare inte alltid griper in när elever utsätts för kränkande behandling. Rektorn har inte heller anmält alla ärenden som rektorn fått kännedom om till huvudmannen, vilket gör att huvudmannen inte fått

kännedom om situationen på skolenheten och inte heller kunnat vidta några åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Sammanfattningsvis visar utredningen på allvarliga och omfattande brister, som pågått under flera år, i skolenhetens arbete med trygghet och studiero och i det målinriktade arbetet med att förhindra kränkande behandling av elever.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en skolhuvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Som konstaterats ovan uppfyller Göteborgs kommun inte de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Kommunen föreläggs därför att avhjälpa bristerna genom att vidta de åtgärder som beskrivits ovan.

Skolinspektionen har vid tillsynen kunnat konstatera omfattande brister i tryggheten och studieron vid skolan och i skolans arbete för att motverka kränkande behandling.

Tillsynen har visat på stora brister i tryggheten på skolan. Många elever är rädda för att röra sig i delar av skolans lokaler och undviker vissa områden som upplevs som hotfulla. Det finns exempel på elever som väljer att hellre skolka än gå till lektioner förlagda till vissa delar av skolan. Tillsynen har också visat på brister i studieron och att skolans arbete för att motverka kränkande behandling är otillräckligt.

Att lektioner störs på det sätt som framkommit, och att elever upplever sig otrygga i skolmiljön, medför att elever inte ges den skolmiljö de enligt skollagen har rätt till. Det medför också att det blir svårt för lärare att bedriva en ordentlig undervisning och för eleverna att ta till sig denna. Om detta tillåts fortgå under en lång tid riskerar det att få konsekvenser för elevernas lärande och resultat. Bristerna i tryggheten och studieron vid skolan har redan pågått under flera års tid och har, enligt lärarna, förvärrats de senaste åren. Att skolans förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling brister försvårar arbetet med att komma till rätta med de omfattande bristerna som

kunnat konstateras inom detta centrala område. Det är angeläget att bristerna inom detta område snarast rättas till.

Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna samt den tid under vilken bristerna fortgått, och mot bakgrund av övriga brister av allvarlig karaktär som kunnat konstateras i verksamheten, bedömer Skolinspektionen att föreläggandet ska förenas med vite.

Skolinspektionen har informerat Arbetsmiljöverket angående ovanstående brister.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnena, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7

§§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska tillsammans med personalen följa upp skolenhetens resultat samt resultatet av arbetet med trygghet och studiero. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen.
- Det som framkommer vid uppföljningen ska analyseras. Utifrån analysen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Rektorn ska också planera för och se till att åtgärderna genomförs.
- Rektorn ska se till att uppföljning, beslut om åtgärder och planering för att genomföra dessa dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Rättslig reglering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen har rektorn ansvaret för skolenhetens resultat och ansvarar för att resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Skolinspektionens utredning

Av den dokumentation som inkommit till Skolinspektionen inför tillsynen framgår att det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå som utgår från en uppföljning av elevers kunskapsresultat och resultat från arbetet med trygghet och studiero. I dokumenten "Handlingsplan för kvalitetsarbetet Burgårdens Utbildningscentrum 2014-2015, program för kvalitetsutveckling", "Augustirapport 2015, skola, Burgårdens Utbildningscentrum" samt "Verksamhetsplanering 2015, skola, Burgårdens Utbildningscentrum" finns inget beskrivet som handlar om elevers resultat för skolenheten Burgårdens Utbildningscentrum 1. Dokumenten beskriver resultat, analys och

utvecklingsåtgärder som gäller för Burgårdens Utbildningscentrum som helhet (fem skolenheter ingår).

I handlingsplanen (som inte är reviderad utan gällde för läsåret 2014/15) beskrivs bland annat utbildningsförvaltningens program för kvalitetsutveckling som alla skolor i förvaltningen ska arbeta med. Augustirapporten tar upp Burgårdens Utbildningscentrums förutsättningar, lokala mål, nyckeltal och kvalitetsutveckling. Under avsnittet "nyckeltal" framgår bland annat att 55 procent av samtliga elever som avslutade utbildningen läsåret 2014/15 fick gymnasieexamen och att den genomsnittliga närvaron för samtliga elever samma läsår låg på 78 procent. Genomströmning för elever inom introduktionsprogrammen på Burgårdens Utbildningscentrum redovisas också. Det framgår dock ingenstans hur det går för eleverna inom Burgårdens Utbildningscentrum 1, inga resultat för hantverksprogrammet eller resultat för introduktionsprogrammen inom enheten (programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion) redovisas. Under "delaktighet och inflytande" framgår att Burgårdens Utbildningscentrum varje år genomför en trivselenkät som berör elevernas arbetsmiljö, trivsel och trygghet där det konstateras att *"resultatet av trivselenkäten visar att tryggheten på skolan behöver förbättras"*. (Som framgår av bedömningsområde *Trygghet och studiero* finns inga enkätresultat från våren 2014 eller våren 2015 sammanställda och analyserade.)

Utbildningskansliet har sammanställt en "Betygsrapport läsåret 2014/15". I denna finns olika resultat för nationella program redovisade dels per "skola", det vill säga Burgårdens Utbildningscentrums samtliga skolenheter, dels per program som bedrivs inom utbildningsförvaltningen. I och med att hantverksprogrammet finns på två enheter inom Burgårdens Utbildningscentrum framgår inte av rapporten resultat som enbart rör hantverksprogrammets elever inom Burgårdens Utbildningscentrum 1. Det är dock få elever som går på hantverksprogrammet inom Burgårdens Utbildningscentrum 2, varför resultaten till stora delar sammanfaller med Burgårdens Utbildningscentrum 1. I rapporten finns ingen analys av resultaten på hantverksprogrammet och det finns inte heller några utvecklingsåtgärder beskrivna.

Skolinspektionen har också tagit del av dokumentet "Systematiskt kvalitetsarbete HV BUC 2014-15". Inte heller detta dokument utgår från en uppföljning av elevers kunskapsresultat och resultat från arbetet med trygghet och studiero. Dokumentet utgår från medarbetarenkäter som genomförts åren 2013 och 2014. Där beskrivs under rubriken "Vad vill vi?" att man vill arbeta systematiskt med att följa upp betyg och utvärderingar. Under rubriken "Vad behöver vi göra?" beskrivs hur detta arbete ska gå till.

Av intervjuer med lärare framgår att de pratar om elevernas kunskapsresultat men att det inte sker systematiskt och att de inte deltar i någon analys av resultaten. Enligt lärarna sammanställer rektorn elevernas kunskapsresultat på hantverksprogrammet. Lärare inom introduktionsprogrammen uppger att specialpedagogen sammanställer hur det går för eleverna i årskurs 1 och att de under läsåret kontinuerligt följer upp hur det går för eleverna. Lärarna är osäkra på hur resultaten dokumenteras, vilken analys som görs, liksom hur utvecklingsåtgärder dokumenteras och följs upp.

Av den dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet som inkommit till Skolinspektionen inför tillsynen framgår att detta är ett gemensamt arbete som de fem rektorerna för skolenheterna inom Burgårdens Utbildningscentrum arbetar med. Av intervjun med rektorn framgår att all statistik som presenteras i denna dokumentation sammanställs av utbildningskansliet inom utbildningsförvaltningen. Rektorn uppger att hon inte gör någon egen dokumentation av skolenhetens systematiska kvalitetsarbete och det finns inte heller något årshjul för hur arbetet ska gå till. Enligt rektorn följer hon dock kontinuerligt upp elevernas kunskapsresultat tillsammans med lärarna för att utifrån det sätta in stödåtgärder för elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Rektorn uppger att kunskapsresultaten för eleverna på hantverksprogrammet och introduktionsprogrammen inom hennes enhet sammanställs i den betygsrapport som utbildningskansliet gör. Angående uppföljning av arbetet med trygghet och studiero uppger rektorn att hon är inte är bra på att systematiskt dokumentera det. Om åtgärderna hade skrivits ned och vad de hade gett för effekt hade de också kunnat följas upp, uppger rektorn.

Enligt rektorn beror den stora skillnaden mellan resultat på nationella prov i Matematik 1A och kursbetyg på att elever som fått F i betyg på nationella provet får betyget E i kursbetyg. Rektorn förklarar att om det är många elever som får F på nationella provet så sätts det in stöd på de matematiklektioner som är kvar innan kursbetyget sätts, allt för att eleverna ska nå minst E i betyg.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att det inte genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå för Burgårdens Utbildningscentrum 1. Den dokumentation som finns rörande det systematiska kvalitetsarbetet utgår från samtliga skolenheter inom Burgårdens Utbildningscentrum. Ur denna dokumentation går det inte att urskilja vilka resultat som faktiskt rör eleverna inom Burgårdens Utbildningscentrum 1. Rektorn uppger dock att hon följer upp sina elevers kunskapsresultat men i den betygsrapport som rektorn hänvisar till framgår inte resultat som enbart rör elever på

hantverksprogrammet inom Burgårdens Utbildningscentrum 1 och där finns inga kunskapsresultat alls som rör elever på introduktionsprogrammen programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion. Det blir därmed oklart vilka resultat som analyseras. Enligt lärare sker inte heller någon systematisk analys av resultaten. Resultaten från arbetet med trygghet och studiero dokumenteras inte alls på enhetsnivå. Det sker inte heller någon dokumentation av utvecklingsåtgärder som sätts in. Detta gör att rektorn inte heller kan utvärdera om rätt åtgärder vidtagits. Sammantaget medför detta att rektorn inte heller, utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen av kunskapsresultat och arbetet med trygghet och studiero, beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar de beslutade åtgärderna.

Flera av bristerna inom övriga bedömningsområden i detta beslut kan också härledas till ett bristande systematiskt kvalitetsarbete, det gäller till exempel bristerna inom trygghet och studiero, det målinriktade arbetet mot att förhindra kränkande behandling samt att det lärande som genomförs på APL (arbetsplatsförlagt lärande) inte följs upp systematiskt vilket har lett till att varken handledare eller elever vet vilka kurser, eller delar av kurser, som är förlagda till arbetsplatsen.

I samband med den senaste regelbundna tillsynen (då utgjorde Burgårdens Utbildningscentrum en skolenhet) våren 2011 riktades kritik mot att rektorerna inte tog tillräckligt ansvar för att skolans resultat regelbundet utvärderades och användes för att nå de nationella målen (Dnr 43-2010:4949, beslut 2011-03-01). Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att likadana brister identifieras vid denna tillsyn.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en skolhuvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Som konstaterats ovan uppfyller Göteborgs kommun inte de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Kommunen föreläggs därför att avhjälpa bristerna genom att vidta de åtgärder som beskrivits ovan.

Skolinspektionens tillsyn har, som framgått ovan, visat på betydande brister i det systematiska kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå. Enligt Skolinspektionen kan bristerna i det systematiska kvalitetsarbetet vara en avgörande förklaring till att allvarliga brister inom centrala områden kunnat uppstå på skolan och fortgå under så pass lång tid.

De brister som kunnat konstateras i verksamheten, inom framförallt området trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, drabbar många elever och får särskilt kännbara konsekvenser för de elever i skolan som är mest utsatta. Om inte bristerna inom det systematiska kvalitetsarbetet åtgärdas, riskerar bristerna att även fortsatt få betydande konsekvenser för eleverna.

Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna, den tid under vilken bristerna redan tillåtits fortgå, och mot bakgrund av de övriga brister av allvarlig karaktär som kunnat konstateras i verksamheten, bedömer Skolinspektionen att skäl föreligger att förena föreläggandet med vite.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den 14 april 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleverna ska delta i utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Uteblir en elev utan giltigt skäl ser rektorn till att elevens vårdnadshavare informeras samma dag. (15 kap. 16 § skollagen)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Om en elev utan giltigt skäl uteblir från utbildningen ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare informeras samma dag.
- Rektorn ska se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Informera vårdnadshavare samma dag om elev uteblir från utbildningen utan giltigt skäl

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska en elev i gymnasieskolan delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. Att frånvaron avser den sista lektionen på eftermiddagen, lektioner som genomförs på annan skola inom det individuella valet eller arbetsplatsförlagd utbildning och skolan inte hinner få uppgift om detta är exempel på särskilda skäl som anges i förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 414).

Skolinspektionens utredning

Av intervju med lärare framgår att vårdnadshavare uppmanas att skapa ett konto på skolenhetens lärplattform. Om vårdnadshavarna gör det kan de då också anmäla att de vill få information direkt, via kontot på lärplattformen, angående frånvaro för elever de är vårdnadshavare för. Enligt lärarna finns det ingen regel för hur fort de ska ringa vårdnadshavare om elever uteblir från utbildningen utan giltigt skäl. De uppger att de inte ringer vårdnadshavare samma dag.

Rektorn bekräftar i intervju lärarnas uppgifter. Rektorn uppger att vårdnadshavare i möjligaste mån kontaktas samma dag vid elevers ogiltiga frånvaro. Uppdraget ligger hos elevernas studiehandledare (mentorer), men rektorn uppger att studiehandledarna inte träffar eleverna varje dag och inte heller loggar in på lärplattformen varje dag för att följa upp elevernas frånvaro. Därför fungerar det inte alltid, enligt rektorn.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att rektorn inte ser till att vårdnadshavare informeras samma dag om eleven varit frånvarande utan giltigt skäl. Det har inte heller framkommit några särskilda skäl att frångå informationsskyldigheten. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav.

Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 277) anges bl.a. följande: Elevhälsans fokus ska inte vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv.

Skolinspektionens utredning

Av dokumentation som inkommit till Skolinspektionen inför tillsynen och av intervjuer med representanter för elevhälsan framgår bland annat följande angående elevhälsans organisation. Elevhälsan inom Burgårdens Utbildningscentrum är delvis gemensam för de fem skolenheterna. Den gemensamma delen består av kuratorer på 1,75 tjänst, skolsköterskor på 2,6 tjänst och en för gymnasieområde Skånegatan gemensam psykolog på 0,6 tjänst. Kuratorerna och skolsköterskorna har rektorn för Burgårdens Utbildningscentrum 5 som chef, psykologen är anställd centralt av utbildningsförvaltningen. Totalt finns tolv specialpedagoger, men dessa arbetar på de olika skolenheterna och har då respektive skolenhets rektor som chef. Den gemensamma delen av elevhälsan har delat upp eleverna mellan sig så alla elever har "en egen" skolsköterska och kurator. Elevhälsomöten genomförs

regelbundet, oftast varje vecka, på skolenhetsnivå med ansvarig rektor, däremot genomförs inga möten då samtliga i elevhälsan deltar. Psykologen deltar en eller två gånger per termin på elevhälsomötena som genomförs på skolenhetsnivå. Inom Burgårdens Utbildningscentrum 1 arbetar en specialpedagog.

Elever uppger i intervju att de vet var elevhälsan finns om de vill träffa dem. Enligt eleverna har elevhälsan kommit ut i klasserna och presenterat sig. Flera elever uppger dock att de inte vet om det finns tillgång till psykolog eller hur de ska göra om de behöver komma i kontakt med psykolog. Eleverna kan inte ge något exempel på att elevhälsan arbetat med något förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Elevhälsan uppger i intervju att de inte arbetar främst främjande och förebyggande. Enligt elevhälsan saknar de att de under sina möten med rektor inte pratar om det förebyggande och hälsofrämjande arbetet och att de inte är delaktiga i diskussioner kring det som sker på skolan. De får istället veta i efterhand om något bråk skett på skolan och förväntas då vara med och lösa bråket. De beskriver sitt arbete som brandkårsuttryckningar med inslag av främjande delar. De berättar också att de tidigare, under en annan chef, hade diskussioner om det förebyggande och hälsofrämjande arbetet samt ett systematiskt kvalitetsarbete för elevhälsan, men att det inte är så nu.

Rektorn bekräftar i intervju delvis elevhälsans uppgifter. Rektorn uppger att elevhälsan har en pressad situation och att det finns många elever på skolenheten med stort behov av elevhälsan. Som exempel på hälsofrämjande och förebyggande arbete uppger rektorn att elevhälsan genomför hälsosamtal med eleverna och att elevhälsan ger handledning åt lärarna i arbetslagen. Enligt rektorn arbetar de dock inte så mycket ute i klasserna som hon skulle vilja, oftast kommer elevhälsan in först efter det att det hänt något i klasserna. Rektorn anger vid kommunikering av Skolinspektionens protokoll att skolpsykolog finns, men att elever kontakter denne via rektorn eller elevhälsan.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att elevhälsan inte används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Enligt både elevhälsan och rektorn arbetar elevhälsan främst med akuta elevärenden utifrån redan uppkomna situationer. Eftersom elevhälsan oftast kopplas in först i det åtgärdande arbetet när ärenden redan uppstått kan arbetet inte anses vara främst av förebyggande och hälsofrämjande karaktär som författningarna föreskriver.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Ytterligare brister***Föreläggande***

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den 14 april 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av brister

Det arbetsplatsförlagda lärandet överensstämmer inte med författningarnas krav eftersom varken handledare eller elever har kännedom om vilka kurser, eller delar av kurser, som är förlagda till arbetsplatsen.

Författningar

16 kap. 16 § skollagen

1 kap. 3 § gymnasieförordningen

4 kap. 12 § gymnasieförordningen

Åtgärder

Rektorn ska se till att elever och handledare på det arbetsplatsförlagda lärandet får information om vilka kurser, eller delar av kurser, som är förlagda till arbetsplatsen.

*Motivering till bedömning av brist***Rättslig reglering**

Av skollagen framgår att utbildningen på yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande. Gymnasieförordningen definierar arbetsplatsförlagt lärande som "lärande på ett program som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan". Enligt gymnasieförordningen ska arbetsplatsförlagt lärande förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för

utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med elever framgår att de inte känner till vilka kurser, eller delar av kurser, som är förlagda till det arbetsplatsförlagda lärandet (APL). Flera elever känner inte alls till att det är kurser som genomförs på APL. Som exempel på vad de lär sig på APL uppger de bland annat att de lär sig att komma i tid och ta emot kunder. Eleverna uppger att de flesta handledarna inte vet vad det är som eleverna ska genomföra på APL eller hur de ska bedömas. Flera elever har aldrig varit med om att lärare, handledare och elev tillsammans har följt upp elevernas kunskapsutveckling på APL. Av intervjuer med elever framgår vidare att det framförallt är närvaron som följs upp.

En av handledarna som Skolinspektionen intervjuat uppger att hen inte vet vilka kurser, eller delar av kurser, som är förlagda till arbetsplatsen. En annan uppger att hen vet vilken kursplan som ska följas, men inte vilken del av innehållet i den som ska genomföras på arbetsplatsen. Handledarna uppger att det hade varit bra om de visste vad som ska genomföras på arbetsplatsen. En av handledarna uppger att *"jag får prata med eleven och sätta upp mål. Vi vill ju ge eleven mer än att eleven bara ska plocka upp varor. Men det finns inget speciellt för vilka delar av kurserna som ska ingå"*. Enligt handledarna har de hittills inte haft någon kontakt med lärarna på hantverksprogrammet. Handledarna vet inte heller hur elevernas lärande på APL ska bedömas.

Lärare bekräftar i intervju elevernas och handledarnas uppgifter om att handledarna nog inte vet vilka kurser, eller delar av kurser, som är förlagda till APL. Enligt lärarna finns det dock ett häfte som delas ut till handledarna där syftet med kurserna framgår. Lärarna uppger att det är service och bemötande liksom färdighetsträning och handlag som övas upp och genomförs på APL. Lärarna uppger att kommunikationen mellan skolan och handledarna kan utvecklas och de bekräftar att de sällan hinner åka ut till elevernas APL-platser för att träffa handledare och elev på plats. Inför bedömning av elevernas kunskaper får lärarna istället information av handledarna via telefon eller genom att handledaren fyller i en bedömningsmatris och lämnar till lärarna.

Rektorn uppger i intervju att det är tydligt för handledarna vad som ingår på APL eftersom lärarna, och personen som är APL-ansvarig på hantverksprogrammet, går igenom detta med handledarna. Enligt rektorn är det service och bemötande, ett innehåll som ingår i flera hantverkskurser, som är förlagt till APL. Rektorn har fattat beslut om vilka kurser, eller delar av kurser som ska förläggas på APL. Rektorn uppger vidare att handledarna

kanske inte alltid vet vad kursen/kurserna heter, men de vet vilka moment som ska genomföras. Enligt rektorn bedöms elevernas lärande alltid genom att lärarna har kontakt med handledarna, hur denna kontakt ser ut kan vara olika.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att det är oklart för både elever och handledare vilka kurser, eller delar av kurser, som är förlagda till arbetsplatsen. Skolinspektionen vill i sammanhanget hänvisa till Skolverkets "Lathund för arbetsplatsförlagt lärande". Av den framgår att läraren ska planera för elevens lärande på arbetsplatsen i förhållande till målen för utbildningen samt att läraren tillsammans med handledaren ska lägga upp en plan för eleven där det framgår vilket lärande som kan ske på arbetsplatsen. Vidare framgår att innan APL-perioden börjar bör läraren klargöra för eleverna vilka delar av utbildningen som ska genomföras på arbetsplatsen och hur dessa relaterar till aktuell ämnesplan. Enligt lathunden är det viktigt att det finns rutiner som tydliggör hur informationsutbytet mellan arbetsplatsen och skolan kan ske. Handledaren ska vara väl informerad om vilka mål och kunskapskrav som eleven ska arbeta mot. Under elevens APL-period behöver läraren få regelbunden information från handledaren kring elevens kunskapsutveckling. Eftersom de handledare som Skolinspektionen intervjuat inte vet vilket lärande som ska ske på arbetsplatsen och inte heller eleverna har klart för sig vilka delar av utbildningen som ska genomföras på arbetsplatsen, eller hur kunskapsutvecklingen ska bedömas, uppfyller inte skolenheten de krav som ställs angående elevernas APL. Handledarna har hittills inte heller haft någon kontakt med undervisande lärare.

Motivering till val av verktyg

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens

Beslut

2015-12-21
27 (31)

Dnr 43 - 2015:4648

kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Beslut

2015-12-21
28 (31)

Dnr 43 - 2015:4648

På Skolinspektionens vägnar

Peter Ekborg
Avdelningschef

Ulrika Foss Rudbeck
Utredare/Föredragande

Hur man överklagar, se bilaga 3

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Burgården Utbildningscentrum 1

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Burgården Utbildningscentrum 1

I Göteborgs kommun är det utbildningsnämnden som fullgör kommunens uppgifter gällande skolformen gymnasieskola. Utbildningsnämnden ansvarar även för studie- och yrkesvägledning samt modersmålsundervisning för alla elever inom gymnasieskolan i Göteborgs kommun. Utbildningsförvaltningen utför de uppdrag utbildningsnämnden beslutar om. Förutom utbildningskansliet, den centrala administrationen, finns inom utbildningsförvaltningen följande verksamheter: vägledningscentrum som samlar studie- och yrkesvägledning, center för skolutveckling i Göteborgs kommun samt språkcentrum som ger modersmålsstöd, modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet. I Göteborgs kommun finns 13 kommunala gymnasieskolor som tillhör något av de tre gymnasieområdena Skånegatan, Centrum eller Lindholmen. De flesta gymnasieskolor är indelade i ett antal skolenheter.

Burgårdens Utbildningscentrum tillhör gymnasieområde Skånegatan och var fram till och med läsåret 2010/11 en skolenhet. År 2011 genomfördes en omorganisation som innebär att Burgårdens Utbildningscentrum idag är indelad i fem skolenheter. Varje skolenhet leds av en rektor. Detta beslut rör Burgårdens Utbildningscentrum 1.

Burgårdens Utbildningscentrum består av A-huset och B-huset som sammanlänkas av en korridor, matsal och café, bibliotek, aula och ett rum för IT-support. Huvudentrén finns i A-huset och mellan A- och B-huset finns en gård med flera entréer. Eleverna har sin hemvist och de flesta lektionssalar i antingen A- eller B-huset. I A-huset bedrivs extern verksamhet i form av kurser, frisörsalong och restaurang. Burgårdens gymnasiesärskola har sina lokaler i A-huset och till matsalen kommer elever från andra skolor för att äta. Rektorn har sitt arbetsrum i A-huset, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning finns i B-huset. Eleverna på Burgårdens Utbildningscentrum rör sig därför både i A- och B-huset.

Burgårdens Utbildningscentrum 1 erbjuder utbildning inom ett nationellt program och två introduktionsprogram. Det nationella programmet är yrkesprogrammet hantverksprogrammet med de nationella inriktningarna frisör, textil och övriga hantverk. Inom övriga hantverk finns profilen stylist. De två introduktionsprogrammen är programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion. Vid tiden för tillsynsbesöket går det 263 elever på hantverksprogrammet, 26 elever på programinriktat individuellt val och 20 elever på yrkesintroduktion.

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.